

DAROWAN (99) *part praet pass pf*

darowan (24), **darowany** (19); darowan *a.* darowany (56); darowan *LubPs* (2), *Leop*, *BibRadz* (2), *OrzRozm*, *BielSpr*, *WujNT*; darowany *Mymer*², *GroicPorz*, *WyprKr*, *KuczbKat*, *CzechEp*, *SarnStat* (6); darowan: darowany *BielKron* (9 : 1), *RejPos* (3 : 1), *CzechRozm* (4 : 4), *WujNT* (1 : 1).

W formie złożonej oba a jasne, w formie nie złożonej pierwsze a jasne, drugie pochylone; o jasne.

sg m N darowany (11), darowań (17); (*attrib*) darowany (2), (*praed*) darowany (9), darowań (17). ◇ *G* darowan(e)go (4). ◇ *D* darowan(e)mu (3). ◇ *A* darowany (1) *KuczbKat*, darown(e)go (1) *CzechEp*. ◇ *I* darowanym (1). ◇ *L* darowanym (1). ◇ *f N* (*praed*) darowana (7); darowana (5), darowaná (1), darow(a)n(a) (1). ◇ *G* darowan(e)j (1). ◇ *A* darowaną (5). ◇ *L* darowanej (3). ◇ *n N* darowan(e) (4), darowano (2); (*attrib*) darowan(e) (1), (*praed*) darowan(e) (3), darowano (2). ◇ *G* darowan(e)go (1). ◇ *A* darowan(e) (2). ◇ *L* darowanym (1). ◇ *pl N m pers* (*praed*) darowani (9). *subst* (*attrib*) darowan(e) (1), (*praed*) darowané (17); -é (11), -(e) (6). ◇ *G* darowanych (2). ◇ *A subst* darowan(e) (2). ◇ *I m* darowanymi (1) *SkarŻyw*, darowan(e)mi (1) *MurzNT*. *n* darowanymi (1).

Sł stp s.v. darować, Cn s.v. darowny, Linde XVII w.

1. *Dany darmo, nieodpłatnie, ofiarowany; donaticus Cn* (96): A gdy niektorzy mówili okościele/ że iest piękny mi kamieniami i darowanemi klejnoty przyochędożon/ on powiedział *MurzNT Luc* 21/5; *GroicPorz* ff 3v; *WyprKr* 50v, 50 [2 r.]; Bog mówię/ iż ich tym dla ich złości pokarał/ że im ziemię dárováną [...] z garści wydarł *CzechRozm* 84v, 2v, 31v, 53, 61, 142v; (11) *ModrzBaz* 76; *CzechEp* 56; księgi dárováne ku temuż pobudką były *CzechEpPorz* *2v, **v [2 r.]; Bálwan foli dárovány *Zupnik Krolowi* ná liczbę po czemu kłásć ma. *SarnStat* 372 *marg*, 4, 416, 1086, 1253.

darowan komu (20): *KromRozm III* N8v; *LubPs* T2v; Tárłencykowie z Málotámi trwoę á/ rozruch vczynili/ przetho iż Antyochuá/ Krolá gámrathe byli dárováni [*dono essent dati*]. *Leop* 2.*Mach* 4/30 [*przekład tego samego tekstu BudBib*]; *RejPos* 15, 16 [2 r.] 281v; *KuczbKat* 85; *BudBib* 2.*Mach* 4/30; Mowi też ták Páweł o łobie y o inżnych iż nam dárováná iest kááká/ przed czáły wiekuiłtymi *CzechRozm* 31v, 67, 174; ábowiem łpodziewam fię iż przez modlitwy wálze będę wam dárován [*donari me vobis*]. *WujNT Philem* 22, s. 144, 809 *marg*; *SarnStat* 372, 416, 979, 1090, 1103, [2 r.]. *Cf darowan komu w co*.

darowan komu w co (1): Bo też choćiabyście chćieli nie możecie/ będąc z ziemie wam od Bogá w dziedzictwo dárováney wygnánymi *CzechRozm* 82.

W połączeniach szeregowych (7): [*list pergaminowy potwierdzenia przywileju*] Ná vřtáwienié práwá naiwysřzého Niemieckiego ná Zamku nářnym Krákwłkim/ miáfto práwá Máydeburłkiego wydány y pozwolony/ vczyniony y dárovány/ á pieczęciá Świętego Oycá nářzého mnieyřzą ná řznurku iedwabnym záwielzoną zápieczętowány *SarnStat* 951; iż tákowé dobrá ich przez nas innym którymkolwiek ołobam do żywotá/ álbo do czáfu/ álbo ná wieki były zářtáwioné/ dárováné/ álbo zápiřáné *SarnStat* 1102, 83, 91, 546, 936, 1213.

Wyrażenia: »przywileje darowane« (3): *KromRozm III* N8v; Troiákimi człeka P. Bog przywileymi obdárzył: przyrodzonými/ dárovánými/ y doczełnymi řwieckimi. *SkarŻyw* 259; przywileie [...] od Królów Kázimiérzá řtáregó/ Łódwiká řc [...] řłufźnie y práwnie wydáné/ pozwoloné dárováné [*będę strzeęł*] *SarnStat* 133.

»darowane wino« (1): Vinum honorari. Ehrwein. darowane wino *Mymer*¹ 41v.

Szeregi: »dany, (i) darowany« = *datus et donatus JanPrzyw* (2): [wszystkie prawa, wolności i swobody krolestwa] w którójkolwiek flufznéy rzeczy dáné/ y dárowané/ áby były mocné y vgruntowané *SarnStat* 941, 942.

»kupiony albo darowany« (1): [tak przysięże] Iże dziedzictwo o kthore ieltem obwinion mam od tego N. kupione/ álbo dárowané *GroicPorz* y4v.

»przedany, (i) darowany« = *vendita aut (a. vel) donata JanStat* (2): dobrá ich/ które przed poczęciem tego poftánowienia nie fą przedané dárowané innym/ máią im bydz wróconé. *SarnStat* 1103, 1103.

a. *Obdarowany, obdarzony; nagrodzony* (34) : *BibRadz Is* 10 arg; *BielKron* 17v marg, 162, 191, 247, 413v (9); Kto mi głowę Eumenefowę przyniešie/ będzie známieniće dárowan. *BielSpr* 46v; A przetoż y džíseyfzych czáfów ludzie mężni/ máią być dárowáni/ y słowy wczčzeni *ModrzBaz* 118v.

darowan za co (2): wżyfcy dżiwowáli fye mierności iego/ y nádżiewáli fye żeby miał być wielice od Krolá zá to być dárowan *OrzRozm Rv*; *SarnStat* 121.

darowan czym [w tym: za co (1)] (21): Oleyem łáfki twoyey będzie pomázaná/ A obfitoścýą dobr twych hoynye dárowaná. *LubPs* V2; nad to dárowáni od nich konchámí/ to ielth máćicámí perlówymi *BielKron* 447v, 147v; á iż był mądroścýą Bożá/ y wiadomoścýą ferc ludzkich od Bogá dárowány/ á wždy fie w tym wżyfłtkim ták lámego fiebie záprzał/ że dobrowlnie nędzę ćierpiał *CzechRozm* 227v, A2v, 59v, 124v [2 r.], 213; Boáčmy [!] też Christufá, od Bogá czčię y chwałą koronowánego, y imieniem nád wżyfłtki imioná dárowánego znamy [...] wżákże go [...] z iedynym Bogiem oycem nie miełzamy *CzechEp* [402], 304; *SarnStat* 121. Cf »błogosławieństwem darowan«, »darowan dary«, »łaską darowan«, »wolnoścýą darowan«.

W charakterystycznych połączeniach: darowan hojnie, słusznie, wielice, znamienicie (4).

Wyrażenia: »błogosławieństwem darowan« (2): wżyfcy ludzie mieli być błogofławieńftwem dárowáni *BibRadz Eccli* 44/23 [przekład tego samego tekstu] *BudBib Eccli* 44/23.

»darowan dary« (1): otedy yuż w uyelkyey flodkofzczy byla napelnyona dzyeuycza marya y okraffona wżyfłtkimy cznotamy y darouana wżemy dary *PatKaz II* 77v.

»łaską darowan« (3): ofobnymy lafkamy od naychwalebnyeyfzey troycze fzwýętey darouane *PatKaz II* 20v; myfłmy też w nim y obráni/ y vmiłowáni/ y łáfką przed czáfy wiekuiřtymi dárowáni *CzechRozm* 28v, 61.

»wolnoścýą darowan« = *libertate donatus JanStat, Vulg* (3): *Leop Lev* 19/20; Ieřliby ktho zelżył niewiáftę niewolną zmowioná za mąż/ ktoraby nie byłá okupioná/ áni wolnoścýą dárowaná/ tedy oboie máią być bićiem karáni/ á nie ná gárdle/ gdyż nie ielst wolna. *BibRadz Lev* 19/20 [przekład tego samego tekstu *Leop*]; fludzy niewolni/ álbo dżiewki nie mogá z rąk pánów řwych bydz wyřwobodzeni/ áżeby przez oné pány řwé byli wypuřzczeni/ y wolnoścýą dárowáni *SarnStat* 647.

2. *Odpuszczony, przebaczony* (3) :

darowan komu (3): iż wam dárowano ielst [*donatum est*] dla Christufá/ nie tylko ábyřcie weń wierzyli/ ále iżbyřcie też dla niego ćierpieli *WujNT Philip* 1/29; Winy řádowné nie máią bydz nikomu dárowané. *SarnStat* 160 [*idem*] 894 marg.

Cf **DAROWAĆ**

JW